

Gyakorlat – reflexió – innováció

Nevelési-oktatási programok
részvételi alapú fejlesztése

IV. MELLÉKLET

IV. Melléklet

NEMZETKÖZI JÓ GYAKORLATOK

REGGELIZŐ KLUB / EGÉSZSÉG-SZÜNET

A program az *extended schools* program részeként terjedt el az Egyesült Királyságban. A Reggeliző Klubok főbb jellemzői:

- A normál iskolai nyitva tartás (8:45-től) előtt, általában már 8 órától fogadnak gyermekeket, így a dolgozó szülőket segítik családi és munkahelyi kötelezettségeik ellátásában.
- A Klubok egészséges ételeket biztosítanak a résztvevőknek. A szolgáltatásért az iskola kérhet pénzt, de kínálhatja ingyenesen is valamennyi tanulónak. Az elsődleges cél tehát, hogy minden gyermek hozzájusson reggelihez.
- A Klubok nem csupán étkezést, hanem egyéb, játékos pedagógiai programot is biztosítanak a gyermekek számára.

A program több cél együttes megvalósítását támogatja:

- munka és családi kötelezettségek összehangolása,
- egészséges életmódra nevelés,
- hátránykompenzáció, gyermekszegénység és éhezés felszámolása,
- kiegészítő pedagógiai támogatás,
- közösségfejlesztés.

Néhány intézmény az egészséges étkezést más formában biztosítja, azonban az intézmények nagyobb részében a tanulók valamilyen formában részesülnek az ebéden kívül is ellátásban, és ezen belül gyümölcsöt is fogyasztanak.

Kutatások az mutatják, hogy a Reggeliző Klubok hatására:

- Nő az iskolai teljesítmény.
- Javulnak a fegyelmezési mutatók.
- Fejlődnek a tanulók szociális kompetenciái.
- Javul a szülők és iskola közötti kapcsolat.

„Felesleges volt tanítani, mert nem tudtak haladni reggel. A Reggeliző Klub megváltoztatta az iskolánkat.”

„A Reggeliző Klubok fejleszthetik a gyerekek részvételét, a koncentrációt, a motivációt és egészséges étkezési szokásokat alakíthatnak ki.”

KÖTELEZŐ OLVASMÁNY HELYETT – ONLINE OLVASÁSI PROGRAM (ACCELERATED READER – AR)¹

Az angol nyelvterületen igen elterjedt játékprogram egy számítógépes támogatással megvalósuló olvasást segítő fejlesztés, amelynek keretében a tanulók önállóan, saját olvasási szintjüknek és érdeklődésüknek megfelelő szépirodalmi és egyéb könyveket olvasnak el, majd a könyvvel kapcsolatos tesztet kitöltve pontokat gyűjtenek.

A program három funkciót tölt be:

- méri a tanuló olvasási képességét, illetve az olvasás és szövegértéssel kapcsolatos haladását;
- a tanuló olvasási szintjének és érdeklődésének megfelelően könyveket ajánl,
- játékos teszteket tartalmaz, amely az elolvasott könyvvel kapcsolatos tudását méri.

Hogyan működik?

- Van egy online számítógépes program², amely tartalmazza a szintfelmérő teszteket, az ajánlott könyvek listáját, a könyvekhez kapcsolódó ismereteket ellenőrző teszteket.
- A tanuló, illetve a pedagógus vagy akár a szülő az online program segítségével méri a haladást, az olvasási kompetenciákat, illetve a megszerzett ismereteket, valamint a program segítségével lehet megtalálni az olvasási szintnek és az érdeklődésnek megfelelő könyveket.
 - A tanuló bemeneti tesztet csinál, amely meghatározza az olvasási szintet.
 - A pedagógus ehhez a szinthez határoz meg olvasási célokat és feladatokat.
- A tanuló a könyvet hagyományos formában olvassa (könyvtár, könyvesbolt, stb.).

Miért előnyös?

- A rendszer 25 000 könyvet és ezekhez kapcsolódó tesztet kezel.
- Alkalmas kiváló és gyenge olvasóknak, segíti a nyelvi és/vagy tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkózását.
- Mindenki saját tempójában halad.

¹ Elérhető: http://www.renlearn.co.uk/wp-content/uploads/2013/04/ar_4pp_lowres.pdf [2015.03.30.]

² Elérhető: <http://www.renlearn.co.uk/> [2015.03.30.]

INTÉZMÉNYI ALKALMAZHATÓSÁG:

A program abban segíti a pedagógust, hogy egyéni haladási terveket készíthet a tanulók aktív részvételével, az online alkalmazás nagymértékben megkönnyíti a program megvalósítását, miközben nem helyettesíti a pedagógiai munkát. Az iskolai könyvtárak beszerzik, vagy külső könyvtárból kölcsönzik a tanulók által igényelt könyvet. A résztvevők eredményeit az iskolák nyilvánosságra hozzák, házi versenyeket hirdetnek, ami jelentős motivációt jelent a tanulóknak.

„Az online számítógépes olvasóprogram két évnyi haladást eredményez a tanuló olvasási szintjében egy tanév alatt, miközben azt hirdeti, hogy az olvasás élmény!” Accelerated Reader – Renaissance Learning

OLVASÓ-PARTNEREK (BETTER READING PARTNERS)³

„Egy fejlesztő. Egy gyermek. Végtelen lehetőség.”

A fejlesztő program, amelyet a 90-es években Bradfordban dolgoztak ki, azzal a céllal jött létre, hogy a tanulók jobb olvasókká váljanak, illetve megszerezzék azokat a kompetenciákat, amelyekkel az olvasás örömteli tevékenységgé válik számukra. A foglalkozások egy felnőtt szakértő és egy tanuló részvételével valósulnak meg, és az önálló olvasási stratégiák fejlesztését célozzák. A képzett olvasó partnerek – akik lehetnek pedagógiai asszisztensek, fejlesztő pedagógusok, vagy akár a megfelelő képzés után önkéntesek is – megvitatják a szövegeket a tanulókkal, azonosítják a tanuló probléma-megoldási nehézségeit, és közösen fejlesztik tanuló egyéni olvasási stratégiáit.

A program eredetileg az általános iskolai korosztály számára lett kifejlesztve, azonban ma már létezik középiskolai programváltozat is.

A program a rendszeres méréseken azonosított alulteljesítő tanulókat vonja be egy 10 hetes, heti háromszori foglalkozásba. Egy foglalkozás 15 perc, ahol a tanulóval egyedül foglalkozik a szakértő felnőtt. A program az olvasási készségeket három fő szempontból fejleszti:

1. ismert szöveg olvasása, ahol a fókuszban a folyékony olvasás, a kifejezőkészség és a szövegértés van,
2. új szöveg olvasása, ahol a fókuszban a betűfelismerés áll,
3. illetve az előző foglalkozáson újként megismert szöveg, itt az olvasási sebesség növelése és a szövegértés a feladat.

Ezek a feladatok váltakoznak foglalkozásról foglalkozásra, azaz egy szöveg háromszor fordul elő, majd bekerül a feldolgozott szövegek gyűjteményébe. A program sikere szempontjából fontos a szövegválasztás: mindenképpen a tanuló olvasási szintjének és érdeklődésének is megfelelő szövegeket kell találni, amelyek lehetnek szépirodalmi jellegűek, tudományosak, de akár napi sajtószövegek, stb. is.

A St. Joseph's Primary Schoolban megvalósított olvasópartneri programban egy pedagógiai asszisztens, illetve három tanuló vett részt 45 perces szakaszokban. A pedagógiai asszisztens egyszerre itt is egy tanulóval foglalkozik, a másik két tanuló pedig egymással, illetve egyénileg anyanyelvi készségeket fejlesztő játékokat játszik, így tudják kelően motiváló környezetben maximalizálni a kompetenciafejlesztésre szánt időt.

„A tíz hét alatt Hadiya 10-es szintről a 16-os szintre fejlődött, ami jól mutatja, hogy a megfelelően kidolgozott, személyes fejlesztés mennyire hatásos lehet.” (tanárjelölt)⁴

³Elérhető: http://www.interventionsforliteracy.org.uk/widgets/GregBrooks/What_works_for_children_fourth_ed.pdf [2015.03.30]

⁴Elérhető: <http://www.2.le.ac.uk/offices/english-association/primary/ea-plus/411online/Better%20Reading%20Partners> [2015.03.30.]